

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2016. november 3.
(csütörtök)

Szepesy László

A HÁLÁTLANSÁG GYÜMÖLCSEI: AZ ÉLVEZETEBEN VALÓ ELMERÜLÉS

Énekek: 215,1-4; 478

Alapige: Ézsaiás 5,11-17

„Jaj azoknak, akik jó reggel részegítő ital után futkosnak, és mulatnak estig, és bor hevíti őket: És citera, lant, dob, síp és bor van lakodalmukban, de az Úrnak dolgát nem tekintik meg, és nem látják kezeinek cselekedetét. Ezért fogságba megy népem, mivelhogy tudomány nélkül való, és főemberei éhen halnak, és sokasága szomjú miatt eped meg; Azért a sír kiszélesíti torkát, és feltátja száját szertelen, és leszállnak abba népem főemberei, és zajongó sokasága, és minden örvendezői; És porba hajtatik a közember, és megaláztatik a főember, és a nagyok szemei megaláztatnak. És felmagasztaltatik a seregeknek Ura az ítéletben, s a szent Isten megszenteli magát igazságban. És bárányok legelnek ott, mint legelőjükön, s a gazdagoknak romjain idegenek élnek!”

Imádkozzunk!

Dicsőítünk és magasztalunk Téged, Úr Jézus Krisztus, hogy egyszerre lehet igaz az, amit énekeltünk, hogy bár eltévedtünk Tőled, és naponként újból és újból elkövetjük ezt, de mégis a Te juhaid lehetünk, mégis a Te kegyelmedből élhetünk, és jöhetünk hozzád azért, hogy könyörülj rajtunk, és tisztíts meg bennünket. Köszönjük, hogy Te magad vagy a jó Pásztor, aki életét adta a juhaiért, és hogy ennek minden áldása nekünk naponkénti valóság lehet. Kö-

A HÁLÁTLANSÁG GYÜMÖLCSEI: AZ ÉLVEZETEBEN VALÓ...

szönjük, hogy minden nap megtapasztalhatjuk azt az irgalmat, türelmet, amellyel elhordozod a mi bűneinket. Hálát adunk azért, hogy naponként tapasztalhatjuk azt a védelmet, amelyet csak a Pásztor adhat juhainak. És köszönjük, hogy megtapasztalhatjuk azt a szeretetet, irgalmat, kegyelmet is, amellyel megőrzöl bennünket minden nap a hitben.

Urunk, kérünk, hogy ha különösen is erőt vesz rajtunk egy bűn, hogy ha naponként meghatározza mindazt, amit teszünk, és Rád szégyent és gyalázatot hoz, könyörgünk, hogy hadd jöjjünk ezzel Hozzád, hadd lássuk meg ezt a bűnt, hadd fájlaljuk szívből, hadd bánjuk meg, és kérjünk belőle szabadulást, és reméljük is azt Tetőled. Könyörgünk, segíts, hogy valóban igyekezzünk minél inkább Neked élni, nem engedve a testi kívánságoknak, hanem a Lélektől vezéreltetve, Téged dicsőítve.

Köszönjük, hogy testvéri közösségbe így vezettél ma este minket, hogy együtt magasztaljunk Téged imádságban, énekben, hálás szívvel, igédre való figyelemmel, szívünk alázatával. Szeretnénk, Urunk, kérni, hogy bennünk a Te igéd lakozást vegyen, és hogy valóban úgy teremjen gyümölcsöt, hogy ha a világ látva a jó cselekedeteinket, Téged dicsőítsen. Kérünk azért, hogy ez a ma esti alkalom is hadd lehessen a Te dicsőségedre.

Kegyelmedben bízva kérünk, hallgass meg!

Ámen.

Igehirdetés

Az Ézsaiás könyvének 5. fejezetének elején Isten a szőlőskert képével mutatta meg népének azt, hogy bár Ő nagyon sokat munkálkodik közöttük, számtalan ajándékkal áldja meg őket nap, mint nap, mégis a hála és engedelmesség gyümölcse helyett a hálátlanság gyümölcsei teremnek szívükben. Az előző szakaszban a mohóságról és a kapzsiságról volt szó, amely abban mutatkozik meg, hogy az ember a neki adott javakat, áldásokat nem becsüli meg eléggé, kevésnek tartja azokat, és a mennyiségükkel és a minőségükkel problémája van. Mindebben az elégedetlenségben ölt testet az ember Isten iránti hálátlansága. A most felolvasott igeszakaszban Isten arról a hálátlanságról szól, amely abban mutatkozik meg, hogy az ember a neki adott javakat hogyan és mire használja. Konkrétan, hogy bűnre, és bűnös módon él velük, és itt hadd nevezzem meg az adott bűnt, amiről szó van: Isten a testi élvezetekben való elmerülést rója fel népének. Azt mondja, hogy ti a bűnös élvezeteitekre használtátok azt, amit Isten örömtökre és megelégedésekre adott, de nem azért, hogy annak éljete, hanem hogy hálát adjatok értük Istennek.

A próféta először magáról a bűnről beszél, annak természetéről, majd másodszor rátér az ítéletre, amellyel Isten sújtja a népet emiatt a bűn miatt. Harmadszor pedig azt mutatja meg, hogy Isten dicsősége fog megmutatkozni az Ő népe sorsában. Ezt a 3 dolgot vizsgáljuk meg a ma esti alkalmunkon.

Először tehát beszéljünk a szóban forgó bűnről. Az minden vitán felül áll, hogy az itt említett emberek, a bűnt cselekvők nem az Istent nem ismerő emberek, hanem maga Isten népe. Ez egyértelműen kiderül a 13. versből, mert ezt írja: „*Ezért fogságba megy népem*”. Ezt azért is fontos megállapítanunk, mivel a bűn, amivel vádolja Isten a népet, a hálátlanságból fakad. Ez pedig azt jelenti, hogy a bűn forrása nem a hitetlen ember tudatlansága, ami annyit jelent, hogy sem Isten Igéjét nem ismeri a hitetlen ember, sem pedig az Ő cselekedeteit a mindennapok során, hogy Isten mit cselekszik. A testi embertől nem lehet többet várni, mint testi cselekedeteket, mert a testi ember nem tudja másként, csak testi módon élvezni és használni az Istentől kapott javakat. A testi ember elvan a maga világában, azt hiszi, hogy ő az, aki magáról gondoskodik. Nem tapasztalja meg a megajándékozottság érzését, azt, hogy Isten az, aki gondoskodik rólam nap, mint nap. Nem ebben a hitben él, hanem abban, hogy én magam gondoskodom magamról, és én vagyok az életnek az irányítója, vagy éppen valami sors vagy szerencse, valamilyen erő, amit nem nevez meg. De ebben az igében nem erről beszél a próféta, nem a hitetleneket feddi meg, hanem Isten népét, amely azért is súlyosabb annál, mint hogyha a hitetlen vétkezne, mert Isten népe naponként megtapasztalja Isten atyai gondoskodását, és hittel ezt meg is látja, és ezekről szándékosan, makacsságból vagy nem vesz tudomást (hogy Isten az, aki rólam gondoskodik), vagy pedig ellenkezik ezekkel. Ez után két dologról szól a próféta. Az élvezetekben való belemerülésről, és annak okáról: népének tudatlanságáról.

A testi gyönyörök, élvezetek kereséséről beszél a 11-12. vers: „*Jaj azoknak, akik jó reggel részegítő ital után futkosnak, és mulatnak estig, és bor hevíti őket: És citera, lant, dob, síp és bor van lakodalmukban, de az Úrnak dolgát nem tekintik meg, és nem látják kezeinek cselekedetét.*” Ebben olyannak írja le népét Isten, mint akik nem pusztán egy-egy esküvő alkalmával ünnepelek, hanem lehetőség szerint minden alkalmat megragadnak az ivásra, mulatozásra, szórakozásra. A zenét nem azért említi itt a próféta, mert az önmagában rossz dolog volna. Ne higgyük ezt, Isten nem helyteleníti a zenét, hanem itt azért említi negatív értelemben, mert ezt is az élvezetek, mulatságok fokozására használták. Ugyebár egy mulatságot – így szokták mondani – „feldob” az, ha van hozzá élő zene. És itt ebben a negatív értelemben beszél róla, hogy a zenét is ilyen rossz dologra használja a testi ember.

A próféta ebben a 2 versben használ egy kifejezést, amit jobban meg kell vizsgálnunk. Azt mondja, hogy „*reggel részegítő ital után futkosnak, és mulatnak estig*”. Feltehetjük a jogos kérdést, hogy a gyakorlatban ki ért erre rá? Előfordulhatott, hogy a tehetősebb emberek, akiknek munkára – anyagi helyzetük miatt – kevesebb figyelmet kellett fordítaniuk, reggeltől estig tartó mulatságokat szerveztek, és ezekbe a tivornyázásokba merültek bele: ez mindennapos dolog volt. Ez tehát nem egy, a próféta által kitalált helyzet, hanem a valóság volt. Manapság is vannak ilyenek. Gondoljunk a nyári időszakra, Bu-

dapest milyen zajos (pl.: Sziget-fesztivál, vagy más koncertek, rendezvények). Fiatalok, idősebbek összejönnek korhatár nélkül, hogy napokon, heteken át átadják magukat a szórakozásnak. Ez a kifejezés azonban, amit itt a próféta használ, hogy reggeltől estig, jelen esetben többletjelentéssel bír. Ugyanis Isten azzal folytatja az igében, hogy „*az Úrnak dolgát nem tekintik meg*” az emberek. De mit jelent ez? Mit jelent az Úrnak dolga? Mire teremtette az Úr az embert? Mi lenne a természetes dolog számára? A Zsoltárok 104,23-ban Isten ugyanezt a kifejezést használja az emberre. Mi a természet rendje? Ezt mondja a zsoltáríró: „*Ha felkél a nap, (...) az ember munkájára megy ki, és az ő dolgára mind estvéig.*” Isten erre teremtett bennünket, hogy végezzük a mindennapi munkánkat. Ezzel szemben azok, akik már korán reggel felkelnek – tehát nemcsak, miután kialudták magukat, hanem direkt fel is kelnek korábban, hogy keressék ezeket az élvezeteket – „*ital után futkosnak, és mulatnak estig*”, nem eszerint a rend szerint élnek, azaz másként fogalmazva Isten azt mondja, hogy természetellenes módon élik az életüket. Ezt általában mi nem merjük kimondani, hogy az ilyen élet természetellenes. Másrészt pedig nagyon szélsőségesnek gondoljuk azt, amit a próféta mond. Mert ki az, aki korán reggel felkel a szórakozás után? Sok esetben a mulatozók inkább délig alszanak, nem hogy még reggel felkelnének. Itt azzal találkozunk tehát, hogy a próféta szándékosan túloz, használ szélsőséges példákat, és általánosítja azokat, hogy lássuk meg, mennyire űzi-hajtja az élvezeteket kereső embert a saját kívánsága. Az ember tehát vétkezik abban, hogy nem végzi el Istentől rendelt feladatát, máskor, máshogyan és másnak él.

Annak, aminek a testet kellene szolgálnia, ami az embernek lett alávetve, az ember annak válik rabjává: az ételnek, az itálnak, és más egyébnek. Az embernek a maga helyén kellene kezelnie ezeket a dolgokat. Tudnia kellene, hogy Isten adta azért, hogy megelégedjek vele, de nem azért, hogy az határozza meg az életemet. És itt a szív azon romlottságát kell észrevennünk, amely ezekbe az élvezetekbe űzi-hajtja az embereket. Nem csak a fiatalokat – általában rájuk gondolunk –, hanem az idősebbeket is. Létezik a mulatozásnak kifinomultabb, úgymond úribb formája is, amikor ugyanúgy el lehet merülni az élvezetekbe, a kényelembe, és más egyébbe, csak nem olyan látványos módon, mint ahogy esetleg a fiatalok ezt megteszik.

Bár a példa, amit a próféta hoz, a gazdagokról szól, akik jólétben élhetnek, ezért voltak képesek egész nap mulatozni, de az élvezetekbe való belefeledkezés nemcsak őket kísérti, hanem minden embert. Isten itt egy általános bűnről beszél. A próféta azért hozza példaként a tehetősebb embereket, mert a jólétbe sokan bele tudnak feledkezni, és hamar mértéktelenné tud válni az az ember, aki bármit megvehet, aki bárhogyan kielégítheti saját vágyait és kívánságait, mert mindent megvásárolhat, amit akar. De lássuk meg, hogy napjainkban még azok a hétköznapiak mondott emberek közül is, akik sokat dolgoznak, sokan péntektől vasárnap estig az ivásban, a táncolásban, a

szórakozásban – mai szóval élve a bulizásban – keresik örömüket és boldogságukat. És ez számukra úgymond a hétköznapi élet boldogsága: a kemény hétköznapi munka után a hétvége az, ami számukra némi felüdülést és kikapcsolódást jelent. Mindez pedig az Úr szemében hálátlanság, a következő okok miatt.

Először is Isten nem azért teremtett minket, hogy csak a saját örömünkkel, boldogságunkkal foglalkozzunk, úgy gondolva, hogy én arra születtem, hogy élvezzem az életet. Isten azért teremtett minket, hogy Őt igazán megismerjük, Neki engedelmeskedjünk, őszintén imádjuk, áldjuk irántunk való jóságáért, boldogok legyünk atyai gondoskodása miatt, mint gyermekek, hogy éljük meg gyermekvoltunkat ebben is, hogy a hétköznapiakban is Isten gondoskodik rólunk, és ez is Őt dicsőítse. Ha Isten népe így él, akkor sokkalta nagyobb örömben és boldogságban lesz része, mint a testi élvezetekben. A lelki örömek ugyanis felülmúlják a testi élvezeteket, nem lehet azonos szinten említeni őket, akármennyire is csábítóak a testi élvezetek. Ez pedig hit kérdése, hogy elhiszem-e azt, hogy az Istennek odaszánt élet nagyobb boldogsággal jár, mint a Nélküle való, és a testi élvezetekbe belemerülő. Higygyük el, hogy ez hit kérdése, nem pusztán tapasztalaté!

Az Ószövetségben valaki ezt kipróbálta. Salamon király írta a könyvében, hogy semmit nem tagadott meg a lelkétől, amit kívánt: zenészeket hallgatott, épületeket építtetett, nőket, számtalan feleséget szerzett, és mindent kipróbálva oda jutott el: mindez hiábavalóság.

De a próféta nemcsak arra hívja fel a figyelmét Izráel népének, hogy életük céljában tévedtek el, amikor az élvezetekbe merültek bele, hanem arra is, hogy bűnös módon használták azokat az anyagi javakat, amiket Isten nekik adott. Azaz Isten nem azért gazdagította meg őket, hogy aztán saját élvezetüket elégtésük ki mértéktelenül, hanem azért, hogy lássák gondoskodásában az Ő jóságát, hálát adjanak, és egymás javára, egymást segítve éljenek azzal. Itt a dolgok megszentelésének a kérdése vetődik fel: az ember, amit kezébe kap, mire használja? Isten dicsőítésére, vagy pedig a bűn szolgálatára? Isten azzal vádolja őket, hogy a jóra adott ajándékot gonosz módon használták és élvezték. Olyan ez, mint amikor valaki kap egy szép növényt, ami ráadásul még gyümölcsöt is tud teremni. Nem mindegy, hogy az ember mit csinál vele. Kiülteti, gondozza, ápolja, hogy felnőjön, és gyümölcsöt teremjen, amiből ő maga is ehet örömmel, és másoknak is adhat belőle. Vagy pedig abból a növényből mérget készít, amiből maga is eszik, így árt is magának, és másnak is ad belőle. A földi javak, amiket Isten ad, ilyenek: lehetnek az ember javára, de meg is mérgezhetik az életét, attól függően, hogy szívünk hogyan használja őket. Ezt érti az alatt a próféta, amikor azt mondja a 12. vers végén: *„de az Úrnak dolgát nem tekintik meg, és nem látják kezeinek cselekedetét”*. Amikor az ember ilyen torzan gondolkodik, nem veszi észre, hogy az Úr hogyan cselekszik vele a hétköznapiakban. Nem Neki tulajdonítja azt a sok kin-

cset, anyagi boldogulást, tápláltatást, amiben nap, mint nap része van, hanem saját magának, és a cél felől sem kérdezi, hogy Uram, én mire használjam ezeket fel, hanem saját elképzeléseit és bűnös kívánságait elégíti ki velük.

Említettem a reformáció alkalmával, hogy Isten azt akarja, hogy szánjuk oda testünk minden tagját az Ő szolgálatára. Ez is ugyanaz a kérdés, mire szánjuk oda a nekünk adott javakat, amiket Isten ránk bízott? (A sáfárság kérdése.) Javunkra, Isten dicsőségére? Vagy pedig a bűn növelésére?

A próféta a folytatásban rátér arra, hogy miért követi el Isten népe ezt a hatalmas bűnt. Azt mondja, hogy szándékos tudatlanságuk miatt teszik ezt. De a tudatlanság alatt nem azt érti itt Isten, hogy Isten népe ne rendelkezett volna tanítókkal, akik hirdették volna az Ő akaratát, akik megtanították volna őket, hogy mi az, ami Isten akarata szerint való, és mi az, ami nem. Nem azt érti a tudatlanság alatt, hogy ne lettek volna igei alkalmak, ne lettek volna hívó emberek, akik az Ige világosságával megvilágították volna a hétköznapi életet is, vagy testvéri szeretettel figyelmeztették volna a másikat, hogy te rossz úton jársz, amikor éppen leled örömet, és éppen keresed a boldogságot. Voltak tanítók. A tudatlanság alatt Isten nem ezt érti, ez a hitetlenek tudatlansága lenne, akik nem hallják az ígét, nem ismerik Isten akaratát, nincsenek kapcsolatban Vele. Ez a tudatlanság, amiről a 13. versben beszél, hogy a nép *„tudomány nélkül való”*, az az állapot, amikor Isten népe hallgatja az ígét, Isten tanítja őket, de mégis szívük keménysége és makacssága miatt vagy úgy élnek tovább, mintha soha nem is hallották volna az Úr akaratát, vagy pedig szándékosan ellenkeznek azzal, szívükben azt gondolva – még ha nem is mondják ki, de legbelül ezt gondolják –, hogy én ezzel nem értek egyet, és nem hiszem el, ezért cselekszem ellenkezőképpen. Igen, igen, az Úr ezt mondja, de én mégis keresem azokat a testi örömeket, élvezeteket, mert legbelül úgy hiszem, úgy gondolom, hogy azok adnak igazi örömet és boldogságot. Tehát vagy szándékos keménység és makacsság van bennünk, és elutasítjuk az ígét, és úgy teszünk, mintha nem hallottuk volna, vagy pedig szándékosan ellenkezünk azzal.

Ha pedig Isten ezzel a szándékos tudatlansággal vádolja az Ő népét, akkor az nagyon súlyos vád! Annyit jelent, hogy bár Izráel fiai között Isten ígétjén keresztül felragyogott a világosság, ők mégis szándékosan inkább becsukták a szemüket, hogy sötétségben maradjanak, és ne lássanak. Bár akkoriban Isten minden nemzet közül csak őhozzájuk szólt, csak közöttük ragyogott fel a világosság, csak az ő kezükben volt ott Isten Igéje, és bírtak olyan ígérekkel, hogy eljön a Messiás, mégis mindezt félresöpörve, félretéve azt mondták, hogy mi nem akarunk látni, a bűnben akarunk tovább maradni, mert tetszik az az élvezet. És ez nagyon nagy mértékben súlyosbítja az ember bűnét, ha így viselkedik. Súlyosbítja a mi bűneinket is, ha tudomány nélkül élünk, úgy, mint akiknek nincsen Tanítójuk Jézus Krisztusban. Isten törvénye minden gyakorlati útmutatást tartalmaz ahhoz, hogy Isten akarata szerinti életsza-

bályt alakítsunk ki, hogy életünket olyan elvek vezéreljék, amelyek az Igén alapulnak. Életünkkel a hívőknek kellene leginkább kitűnniük, hogy a világban élők, látva az ő jó cselekedeteiket, dicsőítsék Istent. A hívő ember életében kellene megmutatkoznia annak, hogy a megszabadított ember uralkodik a testi dolgok felett, és nem fordítva. Az önmegettartóztatás, a mértéktelenség, elsősorban a lelki öröm keresése, nem pedig a testi örömeké, mind olyan munkái a Szentléleknek bennünk, amelyeken keresztül Isten üzen a hitetlen embernek, hogy én ilyen szabadságra akarlak megszabadítani téged. Pont ezért, ha Isten népe ezt a szabadságát nem mutatja meg, nem éli meg, és nem pusztán nem teszi Istentől elrendelt dolgát, hanem ellenkező módon a földi élvezetek hajszolásába belefeledkezik, akkor nem dicsőséget, hanem gyalázatot hoz Isten nevére. Ha a hívő ember követi el ezeket a dolgokat, azért mások Istent fogják gyalázni. Ha hitetlen ember követi el, akkor Istent nem fogják gyalázni – a hitetlen ember nem hivatkozik Istenre. Istent éri gyalázat, ha mi belefeledkezünk ilyen bűnökbe!

Ezért tehát, ha a hívő nép nem alázza meg magát az Úr előtt, és nem tanul Tőle, és nem engedelmeskedik Neki, akkor Isten az ítéletben fogja felmagasztalni és megdicsőíteni magát. És erről beszél másodszor a próféta, a folytatásban. Mert lássuk meg, hogy az egész világ, és benne minden – személy szerint mi is mindannyian – azért teremtetünk, hogy Istent dicsőítsük és magasztaljuk. Különösen igaz ez Isten népére. Miért szabadított meg minket? Miért hívott ki ebből a világból? Miért adott szabadságot? Azért, hogy Őt dicsőítsük! Amikor azonban Isten népe ezt nem teszi meg, és ezt többszöri felszólítás után sem hajlandó Isten hosszú tűrése ellenére sem, és a megtérésre való felszólítást is semmibe veszi, akkor Isten a felettük tartott ítéletében fogja magát felmagasztalni. Isten be fogja tölteni a célt, amiért népet elhívta: hogy felragyogtassa az Ő dicsőségét azon a népen keresztül. És erről beszél a 16. vers: „*és felmagasztaltatik a seregeknek Ura az ítéletben, s a szent Isten megszenteli magát igazságban*”. Az ítéletben Isten igazságot tesz, amikor megbünteti a meg nem térő, kegyelmét, és a megtérésre felszólító ígét elutasító népet. Amikor ugyanis Isten népe a testi élvezetekbe merül bele, és elfeledkezik minden jónak a forrásáról, mennyei Atyánkról, akkor nem tölti be létezésének és megmentetésének célját.

Isten ezért vitette fogságra népét, Izráelt Babilonba, ezért sújtotta csapással az északi országrészt, Izráelt, amikor megszüntette azt. A testi élvezetekben elmerülők számára azt a különleges büntetést is adta, hogy örömük és élvezetük forrása, a testi dolgokat, mind elvette tőlük. Mert azt írja a próféta, hogy a mulatozó sokaságtól elvételük az étel és az ital, és azt is hozzátesz: „*népem (...) főemberei éhen halnak, és sokasága szomjú miatt eped meg*”. Ez egy nagyon megrázó kép, különösen is az élvezetekben elmerülő ember számára, mert az, hogy egy hétköznapi ember olyan sorsra jut, hogy elkezd éhezni, az ma sem, és akkoriban sem volt különleges dolog. De amikor azt írja Is-

ten, hogy már a fejedelmek is éhezni fognak, és körbejárnak koldulni néhány szelet kenyérért, az Isten súlyos ítéletét jelentette a népen. Hogyan fogadnánk azt, hogy ha Magyarország elitje, az Országgyűlést alkotó képviselők kopogtatnának ajtónkon, kenyérért könyörögnének, mert éheznek? Az ember megdöbbenne, nem? Mekkora az éhség, ha már nekik sem jut elegendő falat. Isten azt mondja, hogy ilyen ítélettel sújtotta népét, hogy a fejedelmei is éheztek és nélkülöztek. Az ítélet meghirdetésénél maga a próféta is olyan szavakat használ, amelyeket a testi ember igazán megértett, mert rá volt jellemző. Ilyeneket használ, hogy „feltátja száját”, azaz lenyeli, „éhen halnak”, „szomjú miatt eped meg”. Mind olyan képek, amelyek arra mutatnak rá, hogy ami eddig számukra az öröm és élvezet forrása volt, az most a vesztüket okozza.

Isten figyelmezteti az Övéit: a mulatozás és az élvezetek nem tartanak örökké, még akkor sem, ha az ember ezzel csapja be magát. Mert be kell valljuk magunknak, hogy az ember belefeledkezik az élvezetekbe, és nem gondolja azt, hogy egyszer azoknak vége lesz. Pedig az öröm addig tart, amíg maga a mulatság is, és amikor véget ér, szükség van egy újabbra. Isten, amikor ítéletet hirdet, határt is húz, és azt mondja, hogy nem fogjátok a végtelenségig üldözni, hajszozni ezt a hamis bálványt, ezt az élvezetet, mert véget vetek annak. Ezzel az önbecsapással szemben tehát azt mondja az Úr, hogy a halál előbb-utóbb mindenkit el fog nyelni. A 14. versben mondja el: „*azért a sír kiszélesíti torkát, és feltátja száját szertelen*” (azaz mértéket nem ismerve, mint a testi ember), „*és leszállnak abba népem főemberei, és zajongó sokasága, és minden örvendezői*”, minden mulatozó ember. Isten ítélete tehát megbüntette azokat, akik Isten áldásait hiába élvezték, és ahelyett, hogy Hozzá közelebb vitte volna, alázatra és engedelmességre indította volna őket, inkább azok rabjai és foglyai lettek, és Istent gyalázták azzal, ahogyan felhasználták az Istentől kapott javakat.

Figyelmeztetés ez számunkra, hogy ne legyünk Isten áldásainak bűnös élvezői, hanem azokkal rendeltetésük szerint igyekezzünk élni. És még ha azt is mondjuk magunkban, hogy mi nem merülünk bele ezekbe a bűnökbe, akkor is meg kell látnunk Isten iránymutatását ebben az igében arra nézve, hogy hogyan kell használnunk, élnünk a nekünk adott javakkal, és meg kell látnunk azt, amivel Isten leleplezi a fogva tartott, élvezetek rabságába merült embert. De vigyázzunk, elsősorban nem azért hangzik el ez az ige, hogy ítélkezzünk egymás felett, hanem hogy lássuk meg, hogy mint válik az ember rabjává, foglyává azoknak a dolgoknak, amik felett uralkodnia kellene, de a bűn miatt erre nem képes, s hogyan válik Isten gyalázatára az, ahogyan az ember ezeket az anyagi javakat használja.

Végezetül arra hívja fel a próféta a figyelmünket, hogy a hívők az ítélet ellenére is vigasztalást nyernek az Úrtól. Mert ha az Úr gyermekei vagyunk, akkor ezt az életmódot látni is fáj nekünk. Akár a családjaink körében, akár a gyülekezetből, akár hitetlen családtagjaink, szeretteink köréből lássunk va-

lakit így élni, annak fájni kell nekünk. Isten pedig vigaszt ad nekünk. Az is előfordulhat, hogy a hívők közül is az ítéletet hallva sokan megijedhetnek Isten haragjától. De nekik mondja Ézsaiás: „*és felmagasztaltatik a seregeknek Ura az ítéletben, s a szent Isten megszenteli magát igazságban. És bárányok legelnek ott, mint legelőjükön, s a gazdagoknak romjain idegenek élnek!*” Azaz nekik nem kell az ítélettől elszörnyedniük, mert azáltal Isten felmagasztaltatik, és az Ő igazsága, hogy bűneik szerint ítélte meg az Ellene fellázadókat, nyilvánvalóvá lesz. Ez pedig a hívő embernek az igazi öröme: az, ha Isten felmagasztaltatik, ha Isten igazságot tesz. A hívő ember ennek örül, mert Istent, akit szeret, látja felmagasztaltatni. És ez elegendő vigasz a hívők számára. Mert amíg az Isten népéhez tartozók életében az élvezetek uralma az Ő nevére gyalázatot hoz, és ez elszomorítja az embert, addig az, hogy Isten neve felmagasztaltatik, örömet jelent nekünk, hívőknek.

Másrészt viszont Isten nem csak az ítéletben magasztaltatik fel, hanem még inkább a kegyelemben, ahogyan azt a Róma 9-ben is olvassuk. Mert az az ígéret, hogy Isten az ítélet után az Övéit bárányok módjára fogja legeltetni, mert ezt ígéri, hogy „*bárányok legelnek ott, mint legelőjükön, s a gazdagoknak romjain idegenek élnek!*”, a kegyelem képe. Ahogyan az is Isten kegyelméről beszél, hogy a hívők, akikre idegenként tekintettek korábban, megmaradnak. Mert az élvezetek korában a hívők nem vettek részt ezeken a mulatságokban, és ezért kinézték, kiközösítették őket, idegenként tekintettek rájuk. Ilyeneket mondtak nekik: jaj, te még örülni sem tudsz, nem tudsz lazítani, ugyan már, engedd el magadat egy kicsit. Az idegennek nézett hívőknek mondja tehát az Úr, hogy az ítélet után Isten népe megmarad, összegyűjti, és legelteti őket, és továbbra is gondoskodik róluk. Ezt jelenti ez a kép, hogy „*a gazdagoknak romjain idegenek élnek*”. Itt nem idegen népekről van szó, akik elfoglalják Izráel területét, hanem még egyszer mondom: a hívőkről. Isten kegyelme megőrzi a hívőket az ilyen viszontagságok közepette is, és az ítéletben is, és legelteti, elteti őket. Egyébként ez a kép, amit Ézsaiás használ, a helyes hozzáállás a dolgokhoz, hogy mi juhok vagyunk, akikről a Pásztor gondoskodik. Ő az, aki engem legelőkre terelget, Ő az, aki hús vízhez visz engem, Ő az, aki megvéd, Ő az, aki gondoskodik rólam. S a hívő ember az ítélet után is megtapasztalhatja mindezt, az Úr gondoskodását, mert az nem ér véget az ítélettel, és az ítélet alatt is megmarad. Isten tehát az ítéletben és a kegyelemben is felmagasztaltatik, ami a hívők igazi boldogsága és öröme.

Jézus Krisztus is e két dolog által dicsőítette az Atyát. A golgotai kereszten az ítéletet elszenvedvén megmutatta számunkra Isten igazságát, és ebben magasztalta fel mennyei Atyánkat, és a nekünk adott kegyelemben is Őt dicsőítette és magasztalta. Jézus Krisztus is az ítéletben és a kegyelemben magasztalja fel mennyei Édesatyánkat. Amikor eljön majd ítéletet tartani a világ felett, abban is Isten dicsősége fog megmutatkozni, és Ő fog felmagasztaltatni.

Látjuk tehát, hogy Isten népe számára, Izráel népe között mekkora kísértést és súlyos bűnt jelentett a földi élvezetekben való elmerülés, és mennyire gyalázta az Istent. Ezen igeversek által Isten minket is figyelmeztet bűneinkre, hogy mi is tudjuk Őt a testi dolgok bűnös módon való használatával gyalázni. Ugyanakkor azt a figyelmeztetést is megkapjuk, hogy ha olyan korban élünk, amelyben a testi élvezetek egyre inkább elhatalmasodnak, ne higgyük, hogy a végtelenségig fog ez tartani. Isten hosszan tűr, figyelmeztet az Övéi által, megtérésre szólít, de amennyiben a nép füle nem hallja meg, megkeményedik a szíve, és szándékosan ellenkezik Isten akaratával, Isten az ítéletben fogja megmutatni az Ő igazságát, és az által magasztalja fel magát. Isten a hívők igazi vigasztalására és örömeire is adta ezt az ígéretet, akármilyen helyzetben is legyen egyházunk és Isten népe országunkban, Isten fel fogja magasztalni magát népünk körében is.

Adja az Úr, hogy szívünket valóban ne ítélete, hanem kegyelme által indítsa neve őszinte imádására és magasztalására, hogy nekünk ne kelljen rettegnünk haragjától. Adja meg azt is, hogy a testi bűnös élvezetekben ne leljünk örömet, hanem csak az istenfélő életben találjuk meg az igazi, Úrtól kapott boldogságot és örömet. Ő adja meg a hit látását is a hétköznapiakra, hogy észrevegyük Atyánk gondoskodását. Ő indítson minket hálára, hogy köszönettel aldozzunk az Úrnak, és segítsen minket abban, hogy minden dolgunkat céltudatosan az Ő rendelése szerint tudjuk használni, és az Ő dicsőségére tudjunk azokkal élni.

Imádkozzunk!

Először is szeretnénk megköszönni Neked, mennyei Édesatyánk, hogy felhozod napodat mind jókra, mind gonoszokra. Méltatlanok vagyunk arra, hogy bármilyen úton-módon, anyagiakban, és bármi más egyébben gondoskodjál rólunk, méltatlanok vagyunk a Te atyai szeretetedre, mégis, irgalmas és kegyelmes vagy, és gondoskodsz a mindennapi kenyerünkről, de még annál többről is: kényelemben, biztonságban élhetünk. Köszönjük Neked ezt az irgalmadat és kegyelmedet! Hálát adunk azért, hogy a megváltottak örömeivel tudjuk ezt észrevenni, mert csak a hit látása révén láthatjuk meg hétköznapi cselekedeteidet, és törődhetünk azokkal, adhatunk minden nap végén hálát értük.

Köszönjük azt, hogy kegyelmedből a lelki javakat is elkérhetjük, és nemcsak azt tapasztaljuk meg, hogy a testi gondoskodásban az atyai szeretet a miénk lehet, hanem azt is, hogy a lelki dolgokban való növekedésben, gyarapodásban, a mennyei kincsek gyűjtésében, mint szeretsz és gyarapítasz bennünket. Kérünk, Urunk, hogy segíts ezek szerint élnünk is.

Bocsásd meg, amikor az óemberünknek vagy a világi kísértésnek engedünk, amikor a kényelem vagy az élvezetek, a mohóság, a mértéktelenség, akár az ital, vagy bármi más egyéb elcsábít minket, és arra vesz rá, hogy a

Tőled kapott jóra adott javakat bűnre használjuk, neved káromlására és gyalázására. Urunk, bocsásd meg, hogyha ebben élünk, kérünk, add a Te szabadításodat nekünk.

Könyörgünk azokért a szeretteinkért, akik gyermekeid, és mégis ilyen bűnök rabságában élnek, szabadíts meg őket, hogy életükkel valóban tudjanak úgy világítani, mint a gyertya a szobában.

Könyörgünk, Urunk, népünkért, amely modern korunk élvezet hajszolásában merül el, különösen a fiatalokért, de minden egyéb bűnben lévőkéért is. Add, Urunk, hogy ne a testiség uralkodjék közöttünk, hanem a Te Igéd határozza meg népünk mindennapi életét.

Ezért könyörgünk különösen azért is, hogy országunk vezetőinek add bölcsességedet, hogy úgy tudják kormányozni, vezetni, irányítani népünket, hogy valóban a Te igéd lehessen számukra a mérce.

De könyörgünk egyházunkért, gyülekezeteinkért is. Gyakran mi magunk is rossz bizonyágtételek vagyunk, ezért kérünk, hogy tisztíts meg bennünket is! Kérünk, adj ébredést közöttünk, és hogy szenteld meg a mi életünket.

Könyörgünk, minden testvérünkért, különösen a szenvedőkéért, a gyászolókéért, akik az elmúlt héten veszítették el szeretteiket, a súlyos betegségben szenvedőkéért, a nélkülözőkéért, a súlyos bűnöktől szenvedőkéért. Urunk, add, hogy valóban Benned legyen reménységük, vigasztalásuk és örömük.

Könyörgünk, hogy maradj velünk kegyelmeddel ígéreted szerint, hogy ne az ítéletben, hanem néped megtérésében és a Neked való engedelmisségben magasztaltassék fel a Te szent neved. Köszönjük irgalmadat, hosszútűréseidet. Áldott legyen a Te háromszor szent neved!

Ámen.

215,1-4 dicséret

1. Eltévedtem, mint juh, Eltévedtem, mint juh, A bűnösök útjára,
Ó, segíts, Jézusom, Őriző pásztorom, Hogy ne jussak romlásra.
Te ontál drága vért Elveszett juhokért, Viselj gondot a nyájra.

2. Én is juhod vagyok, Én is juhod vagyok, Nyájadnak legkisebbje,
Kit te megtéríthetsz, Bűnből kivezethetsz A szép kies helyekre.
Kérlek azért hitből, Töredelmes szívből, Fogadj, végy kegyelmedbe.

3. Ím, előtted állok, ím, előtted állok, Ajtód előtt zörgetek,
Bár titkos bűnökkel És nyilván levőkkel Vétkeztem teellened:
Kérlek mindazáltal, Nagy irgalmassággal Fogadd vissza gyermeked.

4. Bár a hit szívemben, Bár a hit szívemben Oly kicsiny, mint mustármag,
Mégis bármi gyenge, Szentlelked nevelje, Nevelje fel nagy fának,
Hogy terjedjen ága És legyen virága Kedves néked, Urának.

478. dicséret

Strasbourg, 1539.

Ó ir-gal-mas Is-ten, Én kö-nyör-gé-sem-
ben Fü-le-det hoz-zám hajt-sad;
Ó i-gen jó Is-ten, Min-den szük-sé-gem-
ben Ál-dá-sod sza-po-rít-sad.

2. Ó hatalmas Isten, Keserűségemben Szívemet vidámítsad: Ó nagy és szent Isten, Minden félelmemben Elmémet bátorítsad.

3. Ó örök Úr Isten, A veszedelmekben Segedelmedet nyújtsad: Ó igaz Úr Isten, Kételkedésemben Hitemet gyámolítsad.

4. Ó áldott Úr Isten: Rossz testiségemben Lelkem hozzád hódítsad; Ó erős Úr Isten, A világ fényében Szemem világosítsad.

5. Ó teremtető Isten, A kísértetekben A Sátánt elfordítsad; Ó megváltó Isten, Sok vétkezésimben Irgal-mad bizonyítsad.

6. Ó szentelő Isten, Erőtlenségimben Kegyelmedet újítsad; Ó kegyelmes Isten, Éltetnemek végében Lelkemet boldogítsad.

Ráday Pál, 1677–1733.